

# Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Tutum Ölçeği

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30590>

## Özet

Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Tutum Ölçeği, öğrencilerin **Sosyal Bilgiler** dersine karşı geliştirdikleri duygusal ve değerlendirici eğilimleri ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçek, İke Evin Cansel tarafından 2006 yılında yürütülen kapsamlı bir doktora tezi çalışmasının parçası olarak ortaya konmuştur. Yapılan geçerlik çalışmaları, ölçeğin tek boyutlu bir yapıya sahip olduğunu göstermiş, bu da Sosyal Bilgiler dersine yönelik genel tutumu tek bir faktör altında değerlendirdiğini kanıtlamıştır. Ölçek, yüksek düzeyde iç tutarlılığa (Alfa katsayısı = 0.95) sahip olup, belirli Likert formatında puanlanmaktadır. Bu ölçek, eğitim araştırmalarında öğrencilerin derse olan yaklaşımlarını nicel olarak belirlemek için önemli bir kaynak sağlamaktadır.

## Anahtar Kelimeler

Sosyal Bilgiler, Tutum Ölçeği, Eğitim Psikolojisi, Ölçek Geliştirme, Likert Ölçeği, İç Tutarlılık, Yapı Geçerliliği, Doktora Tezi.

## Yazarlar

İke Evin Cansel

## Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, öğrencilerin **Sosyal Bilgiler** dersine karşı sahip oldukları tutum düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Ölçek, öğrencilerin derse yönelik ilgilerini, motivasyonlarını ve dersten keyif alma durumlarını değerlendirerek, Sosyal Bilgiler program hedeflerine erişim düzeylerini etkileyen duygusal faktörleri belirlemeyi hedefler. Elde edilen veriler, eğitimcilerin ve program geliştiricilerin dersin algılanan değerini artırmaya yönelik stratejiler geliştirmesine yardımcı olmaktadır.

## Yapı

Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Tutum Ölçeği, psikolojideki **tutum** kavramını ölçmektedir. Tutum, bireyin belirli bir nesne, konu veya duruma karşı sergilediği olumlu veya olumsuz değerlendirici eğilimdir. Bu özel bağlamda, yapı, öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine yönelik algıladıkları değer, ilgiyi ve dersle ilgili deneyimlerden duydukları memnuniyeti kapsamaktadır. Ölçek, yapılan analizler sonucunda **unidimensionel** (tek boyutlu) bir yapı sergilemektedir.

## Geçerlik

Ölçeğin bilimsel geçerliliğini tesis etmek amacıyla **yapı geçerliliği** çalışmaları yürütülmüştür. Bu

çalışmalar kapsamında istatistiksel yöntemler kullanılarak maddelerin ölçmek istedikleri psikolojik yapıyı ne derece temsil ettikleri incelenmiştir. Yapılan faktör analizi sonuçları, tüm maddelerin tek bir faktör altında toplandığını göstermiştir. Bu bulgu, ölçeğin Sosyal Bilgiler dersine yönelik tutumu bütüncül ve tekil bir yapı olarak başarıyla ölçtüğünü kanıtlamaktadır.

## Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik düzeyi, iç tutarlılık yöntemi kullanılarak değerlendirilmiştir. Güvenirlik çalışması sonucunda, ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı 0.95 olarak hesaplanmıştır. 0.95 değeri, mükemmel düzeyde bir iç tutarlılığa işaret etmektedir; bu da ölçekteki maddelerin birbiriyle yüksek korelasyon gösterdiğini ve ölçülmek istenen tutum yapısını kararlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

## Faktör Analizi

Tutum ölçeğinin yapısal geçerliliğini saptamak için temel bileşenler analizine dayalı faktör analizi uygulanmıştır. Bu analiz, ölçeğin teorik yapısını ampirik verilerle ne ölçüde uyumlu olduğunu test etmiştir. Analiz neticesinde, ölçek maddelerinin tamamının tek bir faktörde toplandığı gözlemlenmiştir. Bu tek faktörlü yapı, ölçeğin Sosyal Bilgiler dersine yönelik genel tutumu ölçen güçlü ve homojen bir araç olduğunu doğrulamaktadır.

## Ölçek Bilgileri

**Test Türü:** Geliştirme

**Format:** 5'li Likert Ölçeği (1= hiç katılmıyorum - 5= tamamen katılıyorum)

**Mevcut Dil:** Türkçe

**Popülasyon Grubu:** Öğrenciler

**Yaş Grubu:** Eğitim kademesi öğrencileri (Tez içeriğine göre genellikle ortaokul/lise)

**Popülasyon Detayları:** Ölçek, İke Evin Cansel'in doktora tezi kapsamında Türkiye'deki farklı eğitim kademelerindeki öğrenciler üzerinde geliştirilmiştir.

**Test Metodolojisi:** Öz Bildirim Temelli Anket

## Anahtar Kelimeler

Tutum Ölçümü, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Alfa Katsayısı, Unidimensionel Yapı, Öğrenci Algısı, Ölçek Geliştirme, Evin Cansel.

## Yazarlar

**Yazar ORCID Tanımlayıcısı:** Veri Bulunmamaktadır

**Kurumsal E-posta Adresi:** [ilkegencel@comu.edu.tr](mailto:ilkegencel@comu.edu.tr)

**Yazın Adresi:** Veri Bulunmamaktadır

## Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2006 yılında İlke Evin Cansel'in doktora tezi çalışması bünyesinde geliştirilmiştir. Akademik çalışmalarda ölçeğin kullanılması için genellikle orijinal kaynağa (Evin-Cansel, 2006) uygun atıf yapılması gerekmektedir. Ticari olmayan akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için genellikle ek bir ücret talep edilmemektedir.

## Referanslar

Evin-Cansel, İ. (2006). *Öğrenme stilleri, deneyimsel öğrenme kuramına dayalı eğitim, tutum ve sosyal bilgiler program hedeflerine erişim düzeyi (Doktora tezi)*. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Tez Merkezi Bağlantısı: [tez.yok.gov.tr](http://tez.yok.gov.tr)

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: [sosyal-bilgiler-dersine-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

## Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri

**ÖNEMLİ:** Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

5.Boş zamanlarımda Sosyal Bilgiler dersini çalışmaktan hoşlanıyorum

6.Sosyal Bilgiler dersini eğlenceli buluyorum